

Energierapport

Op 18 januari 2016 heeft het kabinet het Energierapport 2015 naar de Tweede Kamer gestuurd. Onder de subtitel 'Transitie naar Duurzaam' stelt het kabinet daarin drie uitgangspunten centraal voor de transitie naar duurzame energie: 1) aansturen op CO₂-reductie; 2) verzilveren van de economische kansen die de energietransitie biedt en 3) integreren van energie in het ruimtelijk beleid. Het Energierapport kan [hier](#) worden gedownload.

Economische aspecten van de overgang naar een klimaatneutrale economie

De Nederlandsche Bank (DNB) heeft onlangs een 'occasional study' uitgebracht onder de titel 'Tijd voor Transitie - een verkenning van de overgang naar een klimaatneutrale economie'. Daarin wijst DNB ondermeer op het belang van een langetermijnvisie op de benodigde energietransitie, met heldere doelen en transitiepaden voor de verschillende sectoren en aandacht voor infrastructurele vraagstukken. CO₂-reductie zou daarin centraal moeten staan, waarbij een goede beprijzing van CO₂ essentieel is. Tevens benadrukt DNB dat transparantie over milieurisico's nodig is. De studie is [hier](#) te vinden.

Effecten van een CO₂-heffing in de elektriciteitssector

Het Europese emissehandelsysteem (EU ETS) geeft momenteel door de lage CO₂-prijs onvoldoende prikkels om over te schakelen naar mindere vervuilende vormen van elektriciteitsproductie. In opdracht van ENECO heeft Ecofys onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om de CO₂ prijsprikkel te versterken door het invoeren van een CO₂-heffing voor alleen de elektriciteitssector, waarbij tegelijkertijd ongebruikte emissierechten uit de markt van het EU ETS worden gehaald. Het idee is dat deze CO₂-heffing niet mag leiden tot ondermijning van het EU ETS, maar wel elektriciteitsproducenten helpt om investeringen in koolstofarme technologieën eerder rendabel te maken. De analyse laat zien dat een heffing vanaf 45 euro per ton CO₂ voor emissies boven een norm van 450 gram CO₂ per kWh resulteert in een verandering van de *merit order* waarbij de duurste kolencentrale in Nederland marginale productiekosten heeft boven de goedkoopste gascentrale. Pas bij een heffing van 130 euro per ton CO₂ hebben alle kolencentrales in Nederland marginale productiekosten die hoger zijn dan alle Nederlandse gascentrales.

De resultaten van de studie zijn gepubliceerd op <http://www.ecofys.com/files/files/ecofys-2016-effecten-van-een->

[co2heffing.pdf](#).

Het waterbedeffect en het EU ETS

In een andere studie voor ENECO heeft Ecofys onderzoek gedaan naar het 'waterbedeffect' dat optreedt onder het bestaande CO2 plafond van het EU ETS. De uitstoot van CO2 die je reduceert door een extra beleidsinstrument kan elders in de Europese economie weer leiden tot extra CO2-emissies, omdat het plafond niet verandert. Aan de hand van het voorbeeld van een mogelijke uitfasering van kolencentrales in Nederland laat de studie zien dat dit waterbedeffect maar in beperkte mate optreedt. Het wordt ondermeer gedempt door de in EU-verband ingestelde marktstabiliteitsreserve.

De resultaten van de studie zijn gepubliceerd op <http://www.ecofys.com/files/files/ecofys-2016-ets-en-het-waterbed-effect.pdf>.

Leerboek Ecologische economie

Bij het Ontwikkelcentrum verscheen een leerboek Ecologische economie, geschreven door Martijn van der Heide, Wim Heijman en Joop Schaminée. Het is bedoeld voor het 'groene' onderwijs op HBO- en WO-niveau. Zie <http://webshop.ontwikkelcentrum.nl/onderwijssoort/hbo/ecologische-economie>.

Handboek energie-economie

Stef Proost en Guido Pepermans schreven 'Energy Economics', dat recentelijk bij uitgeverij Acco uitkwam. Dit handboek presenteert een economisch kader om actuele energietheema's te analyseren. Het gedrag van de belangrijkste spelers op de energiemarkt wordt aan de hand van eenvoudige economische modellen beschreven. De belangrijkste thema's die worden behandeld zijn de geschiedenis en de toekomst van energiegebruik, het optimaal gebruik van niet-hernieuwbare energiebronnen, wisselwerking milieu en energie, energie-efficiëntie en klimaatverandering, en de werking van de markten voor steenkool, olie, gas, elektriciteit en hernieuwbare energiebronnen. Zie <https://www.acco.be/nl-be/items/9789033498169/Energy-Economics>

Meer welvaart door gezamenlijk energienet op de Noordzee

Uit simulaties door Shahab Shariat Torbaghan blijkt dat de aanleg van een gezamenlijk energienet ten behoeve van offshore windparken door landen aan de Noordzee veel meer geld oplevert dan het kost. Torbaghan promoveerde op 5 februari 2016 aan de Technische Universiteit Delft.

Het proefschrift, getiteld 'Transmission Expansion Planning in the North Sea Region. A Techno-Economic and Legal Approach', is te vinden in de Repository van de TU Delft (<http://repository.tudelft.nl/>).

Internationale investeringsregels en het milieu

Het boek met de titel 'Bridging the Gap between International Investment Law and the Environment', geredigeerd door Yulia Levashova, Tineke Lambooy en Ige Dekker, is het resultaat van een besloten deel van een conferentie in 2013 met dezelfde titel. Met het ontbranden van de discussie over TTIP, CETA en TISA heeft dit boek aan actualiteit gewonnen sinds de conceptie. Op de site van de uitgever zijn een samenvatting, inhoudsopgave, het voorwoord en een recensie uit Ars Aequi te vinden.

<http://www.elevenpub.com/law/catalogus/bridging-the-gap-between-international-investment-law-and-the-environment-1#>